

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

12 päivänä lokakuuta 2023 *

[9.1.2024 annetulla määräyksellä oikaistu teksti]

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa –
Perintöasioissa sovellettava kansallinen laki – Asetus (EU) N:o 650/2012 – 22 artikla –
Lainvalintalauseke – Henkilöllinen soveltamisala – Kolmannen valtion kansalainen –
75 artikla – Suhde nykyisiin kansainvälisiin yleissopimuksiin – Kahdenvälinen sopimus Puolan
tasavallan ja Ukrainan välillä

Asiassa C-21/22,

[sellaisena kuin se on oikaistuna 9.1.2024 annetulla määräyksellä] jossa on kyse SEUT
267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Sąd Okręgowy w Opolu (Opolen
alueellinen tuomioistuin, Puola) on esittänyt 10.12.2021 tekemällään päätöksellä, joka on
saapunut unionin tuomioistuimeen 7.1.2022, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, jonka on
pannut vireille

OP

ja jossa asian käsittelyyn osallistuu

Notariusz Justyna Gawlica,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe sekä tuomarit N. Piçarra, M. Safjan,
N. Jääskinen (esittelevä tuomari) ja M. Gavalec,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Notariusz Justyna Gawlica, edustajanaan M. Margoński, zastępca notarialny,
- Puolan hallitus, asiamiehinnään B. Majczyna ja S. Żyrek,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

- Espanjan hallitus, asiamiehenään M. J. Ruiz Sánchez,
- Unkarin hallitus, asiamiehinään Zs. Biró-Tóth ja M. Z. Fehér,
- Euroopan komissio, asiamiehinään S. L. Kaléda ja W. Wils,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.3.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4.7.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 650/2012 (EUVL 2012, L 201, s. 107) 22 ja 75 artiklan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Puolassa asuva Ukrainan kansalainen OP, joka on Puolassa sijaitsevan kiinteän omaisuuden yhteisomistaja, ja Notariusz Justyna Gawlican (notaari Justyna Gawlica), joka harjoittaa notaarin toimintaa kyseisessä toimistossa Krapkowicessa, edustaja (jäljempänä notaarin edustaja) ja jossa on kyse siitä, että viimeksi mainittu on kieltäytynyt laatimasta virallista testamenttia, johon sisältyy ehto, jonka mukaan OP:n perimyksen sovelletaan Ukrainan oikeutta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 7, 37, 38, 57 ja 59 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
 - ”(7) Sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa olisi edistettävä poistamalla vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet niiden henkilöiden osalta, joille aiheutuu tällä hetkellä vaikeuksia, kun he valvovat oikeuksiaan perintöasiassa, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia. Kansalaisten on voitava järjestää perimyksensä ennakolta Euroopan oikeusalueella. Perillisten ja testamentinsaajien sekä muiden perittäville läheisten henkilöiden sekä perimyksen liittyvien velkojen oikeuksien toteutuminen on taattava tehokkaasti.
- –
- (37) Jotta kansalaiset voisivat nauttia sisämarkkinoiden tarjoamista eduista siten, että tähän liittyy täysi oikeusvarmuus, tällä asetuksella olisi annettava heille mahdollisuus tietää ennakolta, mitä lakia heidän perimyksensä sovelletaan. Ristiriitaisten tulosten välttämiseksi olisi otettava käyttöön yhdenmukaiset lainvalintasäännöt. Pääsääntönä olisi oltava, että perimyksen sovelletaan ennakoitavissa olevaa lakia, johon sillä on läheinen liittymä. Oikeusvarmuuden vuoksi ja jotta vältettäisiin perimyksen pirstoutuminen,

kyseistä lakia olisi sovellettava perimyksen kokonaisuudessaan eli kaikkeen jäämistöön kuuluvaan omaisuuteen riippumatta omaisuuden luonteesta ja siitä, sijaitseeko omaisuus toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa.

- (38) Tällä asetuksella olisi annettava kansalaisille mahdollisuus järjestää perimyksensä ennakolta valitsemalla perimykseensä sovellettavan lain. Tämän valinnan olisi rajoituttava sellaisen valtion lakiin, jonka kansalaisia he ovat, jotta varmistettaisiin perittävän ja valitun lain välinen liittyminen sekä vältettäisiin se, että valitaan tietty laki tarkoituksena tehdä tyhjäksi lakiosaan oikeutettujen henkilöiden oikeudet odotukset.

--

- (57) Tässä asetuksessa säädetty lainvalintasäännöt voivat johtaa jonkin kolmannen valtion lain soveltamiseen. Tällaisessa tilanteessa olisi otettava huomioon kyseisen valtion lain kansainvälistä yksityisoikeutta koskevat säännöt. Jos näissä säännöissä on takaisin- ja edelleenviittaus jonkin jäsenvaltion lakiin tai sellaisen kolmannen valtion lakiin, joka soveltaisi perimyksen omaa lakiaan, tällainen takaisin- ja edelleenviittaus olisi hyväksyttävä, jotta varmistetaan kansainvälinen johdonmukaisuus. Takaisin- ja edelleenviittausta ei kuitenkaan sovellettaisi tapauksissa, joissa perittävä oli valinnut jonkin kolmannen valtion lain.

--

- (59) Kun otetaan huomioon, että tämän asetuksen yleinen tavoite on jäsenvaltioissa perintöasioissa tehtyjen päätösten vastavuoroinen tunnustaminen riippumatta siitä, tehtiinkö kyseiset päätökset riita-asian käsittelyssä vai muussa käsittelyssä, tässä asetuksessa olisi oltava päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä, jotka ovat samanlaisia kuin muissa yksityisoikeudellisen yhteistyön alalla annetuissa unionin säädöksissä.”

- 4 Saman asetuksen 5 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeuspaikkasopimus”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos perittävä oli 22 artiklan nojalla valinnut perimykseensä sovellettavaksi jonkin jäsenvaltion lain, kyseessä olevat asianosaiset voivat sopia, että kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimella tai tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta tehdä ratkaisu kaikista perimyksen liittyvistä asioista.”

- 5 Kyseisen asetuksen 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Toimivallan puuttumisen toteaminen lainvalinnan yhteydessä”, säädetään seuraavaa:

”Jos laki, jonka perittävä oli 22 artiklan nojalla valinnut perimykseensä sovellettavaksi, on jonkin jäsenvaltion laki, tuomioistuimen, jossa asia on vireillä 4 tai 10 artiklan mukaisesti, osalta sovelletaan seuraavaa:

--”

- 6 Saman asetuksen 12 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos perittävän jäämistöön kuuluu kolmannessa valtiossa sijaitsevaa omaisuutta, tuomioistuin, jossa perintöasia on vireillä, voi jonkin asianosaisen pyynnöstä päättää, ettei se tee ratkaisua tästä

omaisuudesta, jos on odotettavissa, ettei sen kyseistä omaisuutta koskevaa päätöstä tunnusteta ja mahdollisesti todeta täytäntöönpanokelpoiseksi kyseisessä kolmannessa valtiossa.”

- 7 Asetuksen N:o 650/2012 20 artiklassa, jonka otsikko on ”Universaalinen soveltaminen”, säädetään seuraavaa:

”Tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia sovelletaan riippumatta siitä, onko se jonkin jäsenvaltion laki.”

- 8 Kyseisen asetuksen 21 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleissääntö”, säädetään seuraavaa:

”1. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, perimykseen kokonaisuudessaan sovelletaan sen valtion lakia, jossa perittävän asuinpaikka oli kuolinhetkellä.

– –”

- 9 Mainitun asetuksen 22 artiklan, jonka otsikko on ”Lainvalinta”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Henkilö voi valita, että hänen perimyksensä kokonaisuudessaan sovelletaan sen valtion lakia, jonka kansalainen hän on valinnan tehdessään tai kuollessaan.

– –”

- 10 Saman asetuksen 75 artiklan, jonka otsikko on ”Suhde nykyisiin kansainvälisiin yleissopimuksiin”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä asetus ei vaikuta sellaisten kansainvälisten yleissopimusten soveltamiseen, joiden osapuolena on tätä asetusta annettaessa yksi tai useampi jäsenvaltio ja jotka koskevat tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia asioita.

– –”

Puolan oikeus

- 11 Keskinäisestä oikeusavusta ja oikeussuhteista siviili- ja rikosasioissa Puolan tasavallan ja Ukrainan välillä 24.5.1993 tehdyn sopimuksen (jäljempänä kahdenvälinen sopimus) 37 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Irtaimen omaisuuden perimiseen liittyvissä oikeussuhteissa sovelletaan sen sopimuspuolen lakia, jonka kansalainen perittävä oli kuollessaan.

Kiinteän omaisuuden perimiseen liittyvissä oikeussuhteissa sovelletaan sen sopimuspuolen lakia, jonka alueella kyseinen omaisuus sijaitsee.

Jäämistöön kuuluvan omaisuuden luokitteluun irtaimeksi tai kiinteäksi omaisuudeksi sovelletaan sen sopimuspuolen lakia, jonka alueella kyseinen omaisuus sijaitsee.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 12 Puolassa asuva Ukrainan kansalainen OP on Puolassa sijaitsevan kiinteän omaisuuden yhteisomistaja. Hän pyysi notaarin edustajaa laatimaan testamentin, joka sisältää ehdon, jonka mukaan hänen perimyksensä sovelletaan Ukrainan lakia.
- 13 Notaarin edustaja kieltäytyi laatimasta tällaista asiakirjaa ja esitti tälle pääasiallisesti kaksi syytä. Ensinnäkin asetuksen N:o 650/2012 22 artiklassa, luettuna sen johdanto-osan 38 perustelukappaleen valossa, annetaan oikeus valita sovellettava laki ainoastaan unionin jäsenvaltioiden kansalaisille. Toiseksi kahdenvälisen sopimuksen 37 artiklassa, joka on joka tapauksessa ensisijainen kyseiseen asetukseen nähden, määrätään, että perimyksen sovelletaan irtaimen omaisuuden osalta sen valtion lakia, jonka kansalainen perittävä on, ja kiinteän omaisuuden osalta sen valtion lakia, jossa omaisuus sijaitsee. Notaarin edustaja katsoi siten, että OP:n perimyksen sovelletaan Puolan lakia hänen Puolassa omistamansa kiinteän omaisuuden osalta.
- 14 OP nosti notaarin edustajan kieltäytymisestä kanteen ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Sąd Okręgowy w Opolu (Opolen alueellinen tuomioistuin, Puola) sillä perusteella, että notaarin edustaja on nojautunut asetuksen N:o 650/2012 virheelliseen tulkintaan. OP väitti tältä osin erityisesti, että kyseisen asetuksen 22 artiklassa annetaan ”henkilölle” mahdollisuus valita oman maansa laki hänen perimyksensä sovellettavaksi laiksi. Lisäksi hän väitti, että kyseisen asetuksen 75 artiklan 1 kohdan tarkoituksena on säilyttää asetuksen yhdenmukaisuus jäsenvaltioiden kolmansien valtioiden kanssa tekemistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden kanssa. Koska kahdenvälisessä sopimuksessa ei säännellä perintöasioissa sovellettavan lain valintaa, OP katsoo, ettei asetuksen N:o 650/2012 22 artiklan soveltaminen ole ristiriidassa kahdenvälisen sopimuksen kanssa.
- 15 Tässä tilanteessa Sąd Okręgowy w Opolu päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:
- ”1) Onko [asetuksen N:o 650/2012] 22 artiklaa tulkittava siten, että henkilöllä, joka ei ole Euroopan unionin kansalainen, on oikeus valita kotimaansa laki hänen perimyksensä kokonaisuudessaan sovellettavaksi laiksi?
- 2) Onko [kyseisen] asetuksen – – 75 artiklaa, luettuna yhdessä saman asetuksen 22 artiklan kanssa, tulkittava siten, että kun jäsenvaltion ja kolmannen [valtion] välillä tehdystä kahdenvälisessä sopimuksessa ei säännellä perintöasioissa sovellettavan lain valintaa mutta määritetään perintöasioissa sovellettava laki, [kyseisen] kolmannen [valtion] kansalainen, joka asuu jäsenvaltiossa, jota kyseinen kahdenvälinen sopimus sitoo, voi valita sovellettavan lain?”

Ensimmäinen kysymys

- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 650/2012 22 artiklaa tulkittava siten, että unionin jäsenvaltiossa asuva kolmannen valtion kansalainen voi valita, että hänen perimyksensä kokonaisuudessaan sovelletaan kyseisen kolmannen valtion lakia.

- 17 Asetuksen N:o 650/2012 22 artiklassa säädetään, että ”henkilö voi valita, että hänen perimykseensä kokonaisuudessaan sovelletaan sen valtion lakia, jonka kansalainen hän on valinnan tehdessään tai kuollessaan”.
- 18 Kuten kyseisen säännöksen sanamuodosta ilmenee, se koskee jokaista ”henkilöä” tekemättä minkäänlaista eroa unionin jäsenvaltioiden kansalaisten ja kolmansien valtioiden kansalaisten välillä. Tällaisen henkilön valinnanvapauden ainoa rajoitus on nimittäin se, että hän voi valita vain sen valtion lain, jonka kansalainen hän on, riippumatta siitä, onko kyseinen valtio unionin jäsenvaltio vai ei.
- 19 Näin ollen ei voida katsoa, että ainoastaan unionin kansalaisilla olisi tällainen valinnanvapaus.
- 20 Tätä sanamuodon mukaista tulkintaa tukevat asetuksen N:o 650/2012 muut säännökset, joissa myös viitataan unionin ulkopuolisen kolmannen valtion lakiin.
- 21 Ensinnäkin mainitun asetuksen 20 artiklassa säädetään, että tämän asetuksen mukaisesti määräytyvää lakia sovelletaan riippumatta siitä, onko se jonkin jäsenvaltion laki. Vaikka asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 57 perustelukappaleesta ilmenee, että kyseisessä asetuksessa säädetty lainvalintasäännöt voivat johtaa jonkin kolmannen valtion lain soveltamiseen ja että tällaisessa tilanteessa olisi otettava huomioon kyseisen valtion lain kansainvälistä yksityisoikeutta koskevat säännöt, siinä täsmennetään nimenomaisesti, että tällaista viittausta ei olisi sovellettava ”tapauksissa, joissa perittävä oli valinnut jonkin kolmannen valtion lain”.
- 22 Toiseksi kyseisen asetuksen 5 artiklassa rajataan oikeuspaikkasopimukset tilanteisiin, joissa ”perittävä oli [kyseisen asetuksen] 22 artiklan nojalla valinnut perimykseensä sovellettavaksi jonkin jäsenvaltion lain”. Samoin kyseisen asetuksen 6 artiklassa säädetään toimivallan puuttumisen toteamisesta, ”jos laki, jonka perittävä oli 22 artiklan nojalla valinnut perimykseensä sovellettavaksi, on jonkin jäsenvaltion laki”. Tällaisilla täsmennyksillä on merkitystä vain, jos on mahdollista valita jonkin muun valtion kuin jonkin jäsenvaltion laki. Jos kyseessä ei ole jäsenvaltion laki, kysymykseen voi kuitenkin tulla vain kolmannen valtion laki.
- 23 Kolmanneksi on niin, että kun asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 38 perustelukappaleesta todetaan, että ”tällä asetuksella olisi annettava kansalaisille mahdollisuus järjestää perimyksensä ennakolta valitsemalla perimykseensä sovellettavan lain”, siinä viitataan yleisesti kaikkiin ”kansalaisiin” eikä ainoastaan unionin kansalaisiin.
- 24 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 650/2012 22 artiklaa on tulkittava siten, että unionin jäsenvaltiossa asuva kolmannen valtion kansalainen voi valita, että hänen perimykseensä kokonaisuudessaan sovelletaan kyseisen kolmannen valtion lakia.

Toinen kysymys

- 25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelelee toisella kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 650/2012 75 artiklaa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 22 artiklan kanssa, tulkittava siten, että kun unionin jäsenvaltio on ennen tämän asetuksen antamista tehnyt kolmannen valtion kanssa kahdenvälisen sopimuksen, jossa määritetään perimyksen

sovellettava laki eikä määrätä nimenomaisesti mahdollisuudesta valita toinen laki, kyseisessä jäsenvaltiossa asuva kyseisen kolmannen valtion kansalainen voi valita, että hänen perimyksensä kokonaisuudessaan sovelletaan kyseisen kolmannen valtion lakia.

- 26 Tältä osin asetuksen N:o 650/2012 75 artiklan 1 kohdasta ilmenee lähinnä, että kyseisen asetuksen soveltaminen ei voi vaikuttaa sellaisten kansainvälisten yleissopimusten soveltamiseen, joiden osapuolena on yksi tai useampi jäsenvaltio, kunhan yhtäältä asianomainen jäsenvaltio tai asianomaiset jäsenvaltiot olivat kyseessä olevan kansainvälisen yleissopimuksen osapuolena jo asetusta N:o 650/2012 annettaessa ja toisaalta kyseinen yleissopimus koskee kyseisellä asetuksella säänneltyjä asioita. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että kun unionin lainsäätäjä on säättänyt, että asetuksen soveltaminen ”ei vaikuta” nykyisiin kansainvälisiin yleissopimuksiin, näitä yleissopimuksia on sovellettava, jos kyseessä on normiristiriita tällaisen asetuksen kanssa (ks. analogisesti tuomio 4.5.2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, 46 kohta).
- 27 Näin ollen silloin, kun jäsenvaltiosta on tullut kolmannen valtion kanssa tehdyn kahdenvälisen sopimuksen sopimuspuoli ennen asetuksen N:o 650/2012 voimaantuloa ja kun kyseiseen kahdenväliseen sopimukseen sisältyy määräyksiä, jotka koskevat perimyksen liittyvissä asioissa sovellettavia sääntöjä, sovelletaan lähtökohtaisesti viimeksi mainittuja eikä asetuksessa N:o 650/2012 tällä alalla säädettyjä sääntöjä.
- 28 Kuten julkisasiamies on lisäksi todennut ratkaisuehdotuksensa 29 ja 30 kohdassa, asetuksen N:o 650/2012 75 artikla ei ole normi, jota voitaisiin tarkastella erillään siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvaan oikeudelliseen yhteistyöhön liittyvistä unionin oikeudellisista välineistä. Monet muut asetukset ja yleissopimukset koskevat nimittäin yksityisten välisiä suhteita Euroopan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella, ja niihin sisältyy säännöksiä ja määräyksiä, jotka vastaavat asetuksen N:o 650/2012 75 artiklan logiikkaa.
- 29 Unionin tuomioistuin on tässä yhteydessä katsonut, että artiklan, jolla säännellään kyseessä olevan unionin oikeuden toimen puitteissa kyseisen toimen ja kansainvälisten yleissopimusten välisiä suhteita, ulottuvuus ei voi olla ristiriidassa sen lainsäädännön taustalla olevien periaatteiden kanssa, jonka osa se on (ks. vastaavasti tuomio 4.5.2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, 51 kohta).
- 30 Nyt käsiteltävässä asiassa asetuksen N:o 650/2012 tarkoituksena on – kuten sen johdanto-osan 7 ja 59 perustelukappaleesta lähinnä ilmenee – poistaa vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet niiden henkilöiden osalta, joille voi aiheutua vaikeuksia, kun he valvovat oikeuksiaan perintöasiassa, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia, muun muassa vahvistamalla säännöt toimivallasta, sovellettavasta laista sekä sellaisten päätösten ja asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta jäsenvaltiossa, jotka ovat peräisin muista jäsenvaltioista.
- 31 Tältä osin kyseisen asetuksen 21 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleissääntö”, vahvistetaan oletusarvoinen liittymäperuste, joka määritetään ottamalla huomioon perittävän asuinpaikka kuolinhetkellä. Kun otetaan huomioon kyseisen asetuksen rakenne, asetuksen 22 artiklassa säädetty mahdollisuus valita sen valtion laki, jonka kansalainen perittävä on, on ymmärrettävä poikkeukseksi saman asetuksen 21 artiklassa säädetystä pääsäännöstä.
- 32 Lisäksi sekä asuinpaikka että kansalaisuus ovat objektiivisia liittymäperusteita, jotka kumpikin edistävät perintömenettelyn osapuolten osalta oikeusvarmuuden tavoitetta, johon asetuksella N:o 650/2012 pyritään, kuten sen johdanto-osan 37 perustelukappaleesta ilmenee.

- 33 Edellä esitetystä seuraa, että mahdollisuutta valita perimykseensä sovellettava laki ei voida pitää asetuksen N:o 650/2012 ja siten unionissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön, jonka väline se on, taustalla olevana periaatteena.
- 34 Unionin tuomioistuin on tosin todennut, että kyseisen asetuksen yleinen tavoite, joka on jäsenvaltioissa perintöasioissa tehtyjen päätösten vastavuoroinen tunnustaminen, liittyy perimyksen yhtenäisyyden periaatteeseen (ks. vastaavasti tuomio 21.6.2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, 53 ja 54 kohta). Tämä periaate ei kuitenkaan ole absoluuttinen (ks. vastaavasti tuomio 16.7.2020, E. E. (Tuomioistuimen toimivalta ja perintöasioihin sovellettava laki), C-80/19, EU:C:2020:569, 69 kohta).
- 35 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 71 kohdassa, kyseisen asetuksen 12 artiklan 1 kohdassa säädetään nimenomaisesti poikkeuksesta tähän periaatteeseen, kun siinä sallitaan se, että toimivaltainen tuomioistuin voi päättää, ettei se tee ratkaisua kolmansissa valtioissa sijaitsevasta omaisuudesta, koska se pelkää, että ratkaisua ei tunnusteta tai että sitä ei julisteta täytäntöönpanokelpoiseksi näissä kolmansissa valtioissa.
- 36 Tästä seuraa, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena on nimenomaisesti ollut tietyissä erityistapauksissa noudattaa perintöasian jakamiseen perustuvaa mallia, jota voidaan käyttää tiettyihin kolmansiin valtioihin liittyvissä suhteissa.
- 37 Näin ollen on katsottava, että asetuksen N:o 650/2012 järjestelmä ei ole esteenä sille, että jäsenvaltion ja kolmannen valtion välillä ennen kyseisen asetuksen antamista tehdyn kahdenvälisen sopimuksen nojalla ja mainitun asetuksen 75 artiklan 1 kohdassa säädetty poikkeus huomioon ottaen kolmannen valtion kansalaisella, joka asuu jäsenvaltiossa, jota kyseinen kahdenvälinen sopimus sitoo, ei ole mahdollisuutta valita perimykseensä sovellettavaa lakia. Tämä lopputulos on lisäksi SEUT 351 artiklan ensimmäisessä kohdassa vahvistetun sen periaatteen mukainen, joka koskee jäsenvaltioiden ennen unioniin liittymistään tekemien kansainvälisten yleissopimusten vaikutuksia.
- 38 Kaiken edellä esitetyn perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 650/2012 75 artiklaa, luettuna yhdessä kyseisen asetuksen 22 artiklan kanssa, on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että kun unionin jäsenvaltio on ennen mainitun asetuksen antamista tehnyt kolmannen valtion kanssa kahdenvälisen sopimuksen, jossa määritetään perimyksen sovellettava laki eikä määrätä nimenomaisesti mahdollisuudesta valita toinen laki, kyseisessä jäsenvaltiossa asuva kyseisen kolmannen valtion kansalainen ei voi valita, että hänen perimykseensä kokonaisuudessaan sovelletaan kyseisen kolmannen valtion lakia.

Oikeudenkäyntikulut

- 39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönnotosta 4.7.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 650/2012 22 artiklaa**

on tulkittava siten, että

Euroopan unionin jäsenvaltiossa asuva kolmannen valtion kansalainen voi valita, että hänen perimyksensä kokonaisuudessaan sovelletaan kyseisen kolmannen valtion lakia.

- 2) **Asetuksen N:o 650/2012 75 artiklaa, luettuna yhdessä saman asetuksen 22 artiklan kanssa,**

on tulkittava siten, että

se ei ole esteenä sille, että kun unionin jäsenvaltio on ennen mainitun asetuksen antamista tehnyt kolmannen valtion kanssa kahdenvälisen sopimuksen, jossa määritetään perimyksen sovellettava laki eikä määrätä nimenomaisesti mahdollisuudesta valita toinen laki, kyseisessä jäsenvaltiossa asuva kyseisen kolmannen valtion kansalainen ei voi valita, että hänen perimyksensä kokonaisuudessaan sovelletaan kyseisen kolmannen valtion lakia.

Allekirjoitukset